Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2016

Nr. 117

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 27 juni 2016

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie over de brief van 21 april 2016 inzake het Jaarplan 2016 van de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied (Kamerstuk 34 300 X, nr. 96).
De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 24 juni 2016. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Eck

kst-34300-X-117
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

1

Zorgt de huidige politieke en economische situatie in Venezuela voor meer druk op de Kustwachtorganisatie?

Ja, naast de reguliere taakuitvoering worden extra patrouilles uitgevoerd. De Kustwacht is extra alert en past waar nodig haar patrouilles aan.

2

Welke terroristische groeperingen gebruiken de drugs-, wapen- en mensensmokkel in het Caribisch gebied als financieringsbron en waar blijkt dat uit?

In het Jaarplan is alleen opgenomen dat drugs-, wapen- en mensensmokkel mogelijke financieringsbronnen zijn voor terroristische daden. Er is mij geen specifieke informatie bekend over specifieke terroristische groeperingen.

3

Kunt u aangeven welke successen het afgelopen jaar zijn behaald in de strijd tegen illegale wapenhandel en wapensmokkel?

17

Hoeveel kilogram aan drugs heeft de Kustwacht in 2015 in beslag genomen? Kunt u hierbij een uitsplitsing maken per soort?

De Kustwacht heeft in 2015 in nauwe samenwerking met (buitenlandse) partners, bijna 9.000 kilo aan verdovende middelen onderschept. Dit bestond uit 2.698,3 kg cocaïne, 6,4 kg heroïne en 6.078 kg marihuana.

Het aantal aangehouden illegalen is in 2015 toegenomen naar 88. Hoewel het bestrijden van het illegale bezit en transport van vuurwapens een speerpunt is van de Kustwacht en haar ketenpartners, heeft de Kustwacht deze niet aangetroffen bij drugstransporten en intensieve controles.

4.

Welk varend materieel zal Defensie in 2016 stationeren in het Caribisch gebied ter ondersteuning van de Kustwacht?

In 2016 lossen Zr.Ms. Friesland, Zr.Ms. De Zeven Provinciën, Zr.Ms. Groningen en Zr.Ms. Holland elkaar af als stationsschip om de permanente aanwezigheid van een grootbovenwatereenheid in het Caribisch gebied te garanderen.

5

Hoeveel militairen worden in 2016 ingezet in het Caribisch gebied ter ondersteuning van de Kustwacht?

Bij de Kustwacht zijn 35 militairen werkzaam. Daarnaast zijn de stationsschepen beschikbaar voor de Kustwacht (totaal 92 vaardagen), evenals de tijdelijk op HATO gestationeerde Cougar-helikopter (met hun militaire bemanning).

6

Kunt u toelichten wat u concreet verstaat onder een «ingrijpende herdimensionering» van de Kustwacht en onder «maatregelen die de operationele inzet vergaand raken? Aan welke maatregelen moet worden gedacht in dit kader?

9

Aan welke bezuinigingen moet gedacht worden als de ongunstige wisselkoers zich de komende jaren doorzet? Wat zijn dan de mogelijke consequenties voor operationele inzetbaarheid?

12
Indien in 2016 geen aanvullende budget beschikbaar komt voor het doorgeschoven tekort van € 1.4 miljoen voor de vervanging van de interceptorcapaciteit, welke maatregelen zullen dan nodig zijn?
De begroting van de Kustwacht bestaat voor ongeveer 95 procent uit exploitatiegelden. Deze exploitatiegelden liggen contractueel en rechtspositioneel vrijwel geheel vast in langlopende (lease-)overeenkomsten dan wel in salarissen. Voor 2016 heeft de kustwacht diverse bezuinigingen doorgevoerd die de operationele inzet niet raken. De enige nog resterende variabele die op korte termijn nog kan worden gebruikt indien de huidige wisselkoers doorzet, betreft het aantal vaardagen. Dit zou echter vergaande gevolgen hebben voor de operationele inzet en levert daarnaast niet genoeg op om koersverschillen met een dergelijke omvang te kunnen compenseren. Indien voor Hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties) van de Rijksbegroting geen structurele oplossing wordt gevonden, is het afstoten van capaciteiten de enige optie om binnen budget te blijven. In opdracht van het Kabinet wordt de komende maanden de begrotingsflexibiliteit van artikel 1 (de waarborgfunctie) bezien, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor herdimensionering van de Kustwacht.

7
Waarom heeft u ondanks eerdere integriteitsproblemen besloten om te bezuinigen op de vervolgonderzoeken integriteit? Welk financieel voordeel levert deze bezuiniging u op?
Het uitstellen van het geplande vervolg op de Kustwacht-brede risicoanalyse is noodzakelijk omdat andere maatregelen dan het huidige pakket aan maatregelen in de bedrijfsvoering, het operationele product (vaar- en vlieguren) negatief zouden beïnvloeden. De besparing in 2016 bedraagt ongeveer 30.000 euro en valt binnen de 200.000 euro die in het kader van opleidingen is bezuinigd. Binnen de dagelijkse bedrijfsvoering blijft integriteitsbewaking echter de volle aandacht houden van de Directeur Kustwacht en Defensie. Mogelijk niet-integer gedrag van Kustwachtmedewerkers wordt vanzelfsprekend onderzocht.

8
Waarom kan/wil het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de koers- en ramingsverschillen ter grootte van € 3.05 miljoen niet compenseren?

10
Wordt met het Ministerie van Financiën naar mogelijkheden gezocht om de wisselkoersproblematiek op een andere manier op te lossen? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, waarom niet?

14
Heeft u inmiddels een structurele oplossing gevonden voor het door ongunstige wisselkoersen ontstane exploitatietekort?
In 2016 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het koers- en ramingsverschil, ter grootte van € 3,05 miljoen, voor € 2,4 miljoen gecompenseerd. Daarvan komt € 1,4 miljoen uit het investeringsgeld dat in 2016 gereserveerd is in de begroting voor de vervanging van de interceptorcapaciteit. Dit kan worden gebruikt omdat het project in 2016 nog niet tot betaling zal leiden. Voor de begroting van 2018 moet hiervoor nog compensatie worden gevonden. € 0,65 miljoen is elders binnen de begroting van de Kustwacht opgevangen.
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft, naast de koers- en ramingsverschillen bij de Kustwacht, op de volledige begroting van Koninkrijksrelaties te maken met wisselkoersproblematiek. Vooralsnog is hiervoor geen structurele oplossing. De ontwikkeling van de

wisselkoers in 2017 en verder en de consequenties daarvan voor de begroting zijn ongewis, maar worden nauwlettend in de gaten gehouden, zodat – als de wisselkoersproblematiek aanhoudt – tijdig in het reguliere begrotingsproces keuzes gemaakt kunnen worden om deze op te vangen.

11
Welke indirecte gevolgen hebben de bezuinigingsmaatregelen van € 0.65 miljoen en welke risico's brengt dat met zich mee?

19
Wat zijn de negatieve effecten voor de internationale samenwerking nu de Kustwacht door aangekondigde bezuinigingsmaatregelen (geen havenbezoeken, beperking dienstreizenbudget) hier beperkt invulling aan kan geven?
Een van de maatregelen is het schrappen van alle zes de havenbezoeken van de Cutters (twee per Cutter). Dit kan resulteren in een afname van de motivatie van de bemanningen en zal de onderlinge informatie-uitwisseling met de bezochte landen verminderen. Door de maatregelen kan de Kustwacht minder frequent deelnemen aan activiteiten waarbij (internationaal) wordt samengewerkt. Hierbij is deelname aan de helft van de overlegfora geschrapt of is de delegatie kleiner. Het aanvullend in 2016 tijdelijk schrappen van de helft van de dienstreizen (niet direct gerelateerd aan de operaties) kan eveneens nadelige gevolgen hebben voor de onderlinge samenwerking tussen de ketenpartners van de verschillende landen.

13
Moet dit exploitatietekort opgelost worden binnen de begroting van de Kustwacht of binnen Defensie brede begroting?
De begroting van de Kustwacht valt niet binnen de Defensiebegroting maar binnen Hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties en BES) van de Rijksbegroting.

15
Is er een toename te bespeuren van illegale mensensmokkel vanuit bijvoorbeeld landen als Venezuela. Kunt u een toelichting geven met actuele cijfers?
Vooralsnog niet. Via de maritieme route werden in 2016 (december t/m april) door de Kustwacht, ondanks extra patrouilles en controles, zestien illegalen aangehouden. Dat is ongeveer drie per maand en komt overeen met het normbeeld.

16
Wat wordt door de Kustwacht momenteel als grootste probleem beschouwd ten aanzien van ontwikkelingen rondom buurland Venezuela?
De onvoorspelbaarheid van de interne aangelegenheden van Venezuela maken het moeilijk hierop te anticiperen en te voorzien wat de gevolgen zullen zijn voor de situatie op de eilanden. De Kustwacht staat hierin niet alleen. De Nederlandse overheid heeft regelmatig contact met de Landen over de situatie in de regio en de mogelijke gevolgen voor het Koninkrijk.

18
Wat zijn de risico's van het hebben van minder overleg met lokale handhavingspartners in het «Vierhoek overleg» vanwege het wegvallen van dienstreisbudgetten?

20

Wat zijn de gevolgen van verminderde deelname aan overlegvergaderingen met ketenpartners, openbare ministeries en vakbonden?

Naar aanleiding van het rapport Blanken, «Verbeterde informatievoorziening Kustwacht», heeft het OM een nadrukkelijke rol gekregen bij het bevorderen van de informatiepositie en het professionaliseren van het personeel van de Kustwacht. Het vierhoekoverleg is het gremium waar het onderling beleid en de samenwerking van alle ketenpartners op elkaar wordt afgestemd, aangepast en verbeterd. Het met een derde verminderen van het reisbudget en het daardoor halveren van het aantal overleggen kan leiden tot vertraging van deze processen. In de lokale Caribische context kan dit leiden tot een verminderde bereidheid tot en/of vanzelfsprekendheid van samenwerking en een afnemende lokale informatiepositie met de daaraan gekoppelde invloed. Hoewel de besparingen gevolgen kunnen hebben voor de samenwerking, kan de Kustwacht nog steeds aan haar verantwoordelijkheden blijven voldoen.

21

Welke problemen ondervond u bij de externe leverancier ten aanzien van het walradarsysteem voor de Bovenwindse Eilanden, waarvoor de Fransen de financiering rond hebben? Welke problemen zijn er bij de samenwerking tussen Nederland en Frankrijk ten aanzien van het walradarsysteem? Wat zijn de kosten om de walradarsystemen op elkaar aan te sluiten? Wat zijn de gevolgen als dit niet gebeurt?

22

Welke investering is bij de Kustwacht nodig om gebruik te kunnen maken van de informatie van de Franse walradarsysteem en wat zijn de gevolgen als de Nederlandse en de Franse systemen niet op elkaar aansluiten?

Frankrijk heeft de financiering rond om in 2018 een walradarsysteem op de Franse Bovenwindse Eilanden te plaatsen. Echter, op basis van de beschikbare Franse gegevens is het op dit moment nog niet mogelijk om inzichtelijk te maken welke financiële gevolgen dit voor de Kustwacht heeft. Het uitblijven van het systeem heeft geen negatieve gevolgen voor de huidige inzet van de Kustwacht. Het is echter een aanvulling die de effectiviteit verhoogt.

23

Waarom is het in 2013 afgesloten operationele samenwerkingsprotocol tussen de Directeur Kustwacht en de Franse regionale commandant nog niet door de Franse centrale overheid bekrachtigd en welke gevolgen heeft dit voor de onderlinge samenwerking?

Het is mij niet bekend hoe snel het proces van bekrachtiging van de overeenkomst binnen de Franse overheid zal verlopen. Er zijn echter geen gevolgen voor de bestaande samenwerking met de Franse autoriteit. Door Frankrijk en Nederland is afgesproken te werken aan hervorming van het protocol op basis van het Frans-Nederlandse douaneverdrag te Sint Maarten. Het is de verwachting dat dit hervormde protocol nog in 2016 gereed is voor ondertekening.

24

Zijn de thema's voor 2016 die de steunpunten en de operationele staf ten uitvoer gaan brengen al bekend en om welke thema's gaat het?

De thema's worden in samenspraak met het Openbaar Ministerie opgesteld en uitgevoerd en zijn afhankelijk van een constant wisselend dreigingsbeeld. Niet alle thema's kunnen ruim een jaar van tevoren

worden vastgesteld. De Kustwacht moet flexibel kunnen blijven reageren op actuele thema's. In 2016 betreft het thema's met betrekking tot visserijproblematiek, drugssmokkel in specifieke aandachtlocaties en algemene scheepsveiligheid.

25
Wanneer verwacht u dat het Maritiem Informatie Knooppunt (MIK) geformaliseerd zal zijn, zodat op eigen kracht kan worden overgegaan op Informatie Gericht Optreden?

26
Waarom is het MIK nog niet geformaliseerd en welke onderdelen van informatie gestuurd optreden (IGO) kunnen hierdoor niet uitgevoerd worden?
Het MIK beschikt thans niet over het juiste personeel om Informatie Gestuurd Optreden volledig te kunnen uitvoeren. Het betreft vooral analysecapaciteit. De functies van het MIK zijn in overleg met de medezeggenschap en de vakbonden vastgesteld. De functiewaarderingen zijn nog niet vastgesteld. De functiebeschrijvingen zijn naar de betreffende landen gestuurd waar in het Centraal Georganiseerd Overleg Ambtenarenzaken (CGOA) de functiewaarderingen vastgesteld worden. Na akkoord door de landen kunnen de functies worden gepubliceerd en kan personeel worden geworven.

27
Wat zijn de effecten van de bezuinigingen op loopbaanafspraken, ontwikkelplannen en integriteitstesten op het personeel? Heeft dit op de lange termijn negatieve bijwerkingen?

30
Wat zijn de gevolgen en de risico's voor het niet kunnen uitvoeren van vervolgonderzoeken (risicoanalyse Integriteit) bij de steunpunten van de Kustwacht, omdat door bezuinigingsmaatregelen er geen budget meer voor is?
De Kustwacht is tijdelijk minder in staat om de risico's binnen haar processen te benoemen en daarop passende maatregelen te nemen. Integriteit zal desondanks de constante aandacht hebben en een hoge prioriteit zijn voor de Kustwacht. Loopbaanontwikkelplannen, -afspraken en bijbehorende opleidingen zullen worden vertraagd. De effecten kunnen zijn dat lokale medewerkers zich minder snel kunnen kwalificeren om in aanmerking te komen voor functies die tot nu toe door defensiepersoneel worden vervuld. Er is hierdoor extra aandacht nodig voor de effecten op de arbeidstevredenheid, de motivatie van personeel en de reguliere interne doorstroom.

28
Welke gevolgen heeft het voor het functioneren van het Steunpunt Curaçao dat de vulling lager is dan gepland?
Wegens integriteitsschendingen heeft de Kustwacht aan de Minister van Justitie gevraagd de terbeschikkingstelling van een aantal personeelsleden te beëindigen. Zolang Curaçao geen besluit heeft genomen over de beëindiging van het dienstverband van genoemde personeelsleden is de Kustwacht niet in staat nieuwe medewerkers op deze functies te plaatsen. De als gevolg hiervan verminderde bezetting bemoeilijkt het streven naar een optimale invulling van de operaties. Er zal meer gevraagd worden van minder mensen. Dit leidt bijvoorbeeld tot meer overwerk. Om de personele vulling van het steunpunt weer op peil te brengen, tracht de Kustwacht de instroom te vergroten en wordt frequent met overheid van Curaçao afgestemd om de beëindiging van dienstverband te bespoedigen.

29
Moet het personeel voor wie wegens onacceptabel gedrag (zoals integriteitsschendingen) geen plaats meer is bij de Kustwacht noodgedwongen bij de Kustwacht blijven, omdat door bezuinigingsmaatregelen er geen geld meer beschikbaar is voor het doorstroombeleid?
Nee, voor deze medewerkers wordt bij de Minister van Justitie een beëindiging van de terbeschikkingstelling aangevraagd. De Kustwacht is afhankelijk van de formele afwikkeling door het Land voordat nieuwe medewerkers kunnen worden geworven.

31
Welke gevolgen heeft het vertragen van het opleidingsplan voor de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad (MR) door bezuinigingsmaatregelen?
Het professionaliseringstraject van de medezeggenschap vertraagt, waardoor afstemming langer duurt en uitvoering van veranderingen langer op zich laat wachten.

32
Wat is het gevolg van het feit dat cutters met één motor gaan varen in plaats van twee? Heeft dit gevolgen voor de operationele inzetbaarheid? Graag een toelichting.
Het activeren van het volledig motorvermogen duurt enkele minuten langer. De Cutters zijn dus op dezelfde wijze inzetbaar, maar het duurt iets langer voordat ze ter plekke zijn. Door toepassing van *single engine* concept kan 200.000 euro van de opgelegde 650.000 euro bezuinigingen worden gerealiseerd omdat minder brandstof wordt gebruikt en minder onderhoud nodig is.

33
Wat zijn de concrete gevolgen voor de operationele inzetbaarheid door de problemen met de kielstrip en daardoor ontstane schade tijdens het invaren?
De bijboot bevindt zich in de Cutter. Als de bijboot verminderd beschikbaar is, verliest de Cutter een belangrijk deel van zijn capaciteit om een snelle interceptie uit te voeren, te boarden, personeel te verplaatsen en bij te dragen aan de *situational awareness* van de Cutter door op grotere afstand van de Cutter te surveilleren.

34
Kunt u concreet toelichten wat de meerwaarde van het walradarsysteem is voor Nederland, daar u aangeeft dat er sprake is van problemen met het walradarsysteem in 2015, maar ook van een mogelijke samenwerking met Frankrijk betreffende een Walradarsysteem op Sint Maarten?
Het walradarsysteem op de benedenwindse eilanden heeft zijn nut bewezen. Het is een essentiële schakel in het detectievermogen en het opbouwen van 24/7 *situational awareness*. Hierdoor kunnen de taken van de Kustwacht efficiënter en effectiever worden uitgevoerd. De bovenwinden beschikken tot nu toe niet over een dergelijk systeem. Samenwerking met Frankrijk kan resulteren in vergelijkbare capaciteit op de bovenwindse eilanden.

35
Wat is de reden dat tot en met 2018 in afnemende mate lokale en diverse flexibele functies door Defensiepersoneel worden ingevuld?
Het streven is om meer en meer te werken met civiele medewerkers (lokale of anderszins niet-defensiepersoneel). Echter, daar waar de kennis

en de ervaring Defensie-specifiek is en deze kennis buiten Defensie niet beschikbaar is, zullen functies door deskundigen van Defensie worden vervuld. Ook functies die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de beheersfunctie blijven door Defensiemedewerkers vervuld.